

Op af sofaen
- anbefalinger til det lokale demokrati

Michala Høg Daimar

Agenda

Temperaturmåling på demokratiet:

- Hvorfor
- Hvordan
- Særligt om kommunikation

Resultater af spørgeskemaundersøgelse

Afrapportering:

- Hovedkonklusioner
- anbefalinger

- Hvad nu?

- Hvor/hvad er folkeoplysningsvinklen?

Opgaven: Tage temperaturen på det lokale demokrati

Pressemeddelelse af 17. december 2012

”Økonomi- og indenrigsminister Margrethe Vestager vil sende en personlig repræsentant på rundtur i landets kommuner for at tage temperaturen på, hvordan det står til med det lokale demokrati. Stemmeprocenten ved kommunalvalget i 2009 var faldende og diverse undersøgelser viser tegn på, at det lokale demokrati er udfordret. ”Det lokale demokrati trænger til et eftersyn, så vi i åbenhed kan forholde os til demokratiets tilstand”, siger Margrethe Vestager.”

Hvorfor?

- 2007: Nyt Danmarkskort
 - Flere opgaver
 - Færre men større kommuner
 - Færre kommunalbestyrelsesmedlemmer
- Faldende valgdeltagelse

Valgdeltagelsen ved kommunalvalget 2009

- Valgdeltagelsen: 66%
- MEN kun 45% blandt unge førstegangsvælgere
- Og KUN 36% blandt vælgere med anden etnisk baggrund end dansk

Hvordan har vi løst opgaven?

1. Forberedelse: Hvad forstår vi ved lokaldemokrati?
2. Rundtur til 17 kommuner – og lidt til
3. Gennemførelse af en spørgeskemaundersøgelse
4. Kommunikation
5. Skriveproces – også en inddragende proces

Demokrati-rundtur I

Besøgt 17 kommuner

1. Albertslund
2. Allerød
3. Assens
4. Bornholm
5. Guldborgsund
6. Herning
7. Hillerød
8. Hjørring
9. Holbæk
10. Lejre
11. Mariagerfjord
12. Ringkøbing-Skjern
13. Thisted
14. Tønder
15. Vejen
16. Viborg
17. Aarhus

Demokrati-rundtur II

Program for besøg mandag 29. april – Vejen Kommune:

Kl. 12:30-13:30: Møde med borgmester Egon Fræhr, kommunalbestyrelsesmedlem Malene K. Nielsen, kommunalbestyrelsesmedlem Benny Jensen og kommunaldirektør Ole Slot

Kl. 14-15: Besøg på Rødding Aktivitetshus

Kl. 16-19: Demokrativærksted på Askov Højskole

Program for et demokrativærksted I

Drejebog for Demokrativærksted

16.30 Indledning v./Marianne. *10 minutter*

16.40 Opvarmningsøvelse to og to. *10 minutter.*

Gå sammen to og to. Tag en kort snak om, hvilke forventninger du har til det lokale demokrati. I har et minut hver.

16.50 Åbningsspørgsmål i grupperne (fokus på borger-bruger). *15-20 minutter*
Borgernes syn på sig selv. Borger eller bruger? Hvornår har du sidst været i kontakt med din kommune?

(Efter ca. 10 min: Alle får en invitation til et budgetmøde). Vil du deltage i dette møde – ja/nej – hvorfor/hvorfor ikke?

17.10 Plenum. *10-15 minutter*

Demokrativærksted II

17.20 Dilemma-øvelse i grupperne (fokus på dialogformer): *15-20 minutter*

Beskriv en proces for, hvornår og hvordan du som borger helst vil inddrages i beslutningen.

17.40 Plenum. *10-15 min.*

17.50 Pause.

18.10 De unge. Husk "ekspertpanel". *20 minutter*
Hvordan mobiliseres de unge til stemme til KV13?

18.30 Plenum. *30 minutter.*
Gruppernes forslag skrives op. Til sidst kommenterer "ekspertpanel".

19.00 Opsamling i plenum.

Mødet med borgere og politikere

Mange indtryk, observationer, erfaringer som er oplevet *live* på rundturen:

- 17 forskellige kommuner
- Borgerne har forskellig tilknytning til deres kommune
- Et voksende aktivt medborgerskab
- Distancen mellem borgere og politikere er blevet større
- Borgere og politikere ønsker en reel dialog om de politiske beslutninger
- Den formelle og lovfastsatte høringsform bidrager ikke i alle tilfælde tilstrækkeligt til en reel dialog
- Menige kommunalbestyrelsesmedlemmer oplever et begrænset politisk råderum bl.a. pga. et stærkt borgmesterstyre
- De unge førstegangsvælgere vil tages alvorligt

Tal på det lokale demokrati I

KORA-undersøgelsen bekræfter, at demokratiet er udfordret:

Anno 2013 er der:

- Færre borgere, der forventer at stemme (75 pct. ift. 86 pct. i 2001)
- Færre borgere er interesseret i lokalpolitik (52 pct. ift. 54 pct. i 2001)
- Færre borgere finder, at politikerne er lydhøre (17 pct. ift. 27 pct. i 2001)
- Færre borgere har en relativ god forståelse for kommunalpolitik (39 pct. ift. 55 pct. i 2001)
- Færre borgere har indenfor de sidste 2 år været aktive lokalt (fx borgermøde, kontaktet politiker). (39 pct. ift. 54 pct. i 2001)

Tal på det lokale demokrati II

De unge afviger fra den øvrige befolkning på en række områder:

De unge har en lavere sandsynlighed for (i forhold til den øvrige befolkning):

- at være interesserede i politik (25 pct. ift. 55 pct.)
- at være informerede om kommunalpolitik (11 pct. ift. 27 pct.)
- at stemme ved kommunalvalg (79 pct. ift. 92 pct.)
- at gøre brug af andre deltagelsesaktiviteter (21 pct. ift. 41 pct.)
- at være aktiv i lokalt foreningsarbejde (18 pct. ift. 34 pct.)
- at føle en stærk tilknytning til kommunen (44 pct. ift. 63 pct.)

Kommunikationsstrategien

Opgavebeskrivelsen:

- Rundtur + spørgeskemaundersøgelse → rapport
- ”Skabe så meget opmærksomhed og debat som muligt om problemstillingen...”

Platforme

- **Hjemmeside (pressemeddelelser, klummer)**
- **Lokale og regionale medier (dagblade, ugeaviser, P4-stationer)**
- **Twitter**
- **Mailliste til 50 "demokrati-eksperter"**

Konklusioner

Marianne Thyrring

@Thyrring

Bliv ikke sofavælger! Men vælg evt sofaen på cafeen i
#Viborg hvor der tidl var brandstation, nu borgerhus
#kv13 pic.twitter.com/7mp4AKgulQ

16/05/13 11.21

Én hovedkonklusion – fire del-konklusioner

Hovedkonklusion:

Lokaldemokratiet er udfordret, men blandt borgere og lokalpolitikere er der lyst og vilje til en bedre dialog.

Delkonklusion:

1. Kommunerne er truet på identiteten
2. Borgerne efterspørger mod hos lokalpolitikere
3. Vi har et stærkt borgmesterstyre i Danmark
4. Vi har forsømt at vise de unge, at lokaldemokratiet kommer dem ved

Og hvad med kommunalreformen?

18 anbefalinger - oversigt

Mere kommunalt fællesskab

1. Mød borgerne som aktive medborgere
2. Skab gode rammer for det frivillige arbejde
3. Anerkend de nære lokalsamfunds identitet og engagement
4. Invester i foreningslivet

Styrket politisk ledelse

5. Fortæl borgerne om de politiske visioner og prioriteringer for morgendagens velfærdssamfund
6. Fokusér på den langsigtede og strategiske politikudvikling
7. Afsæt tid til at udvikle politik med borgerne
8. Opkvalificér Kattegatkurserne for de ny- og genvælgte politikere

Bedre vilkår for kommunalbestyrelsen

9. Kommunalbestyrelserne skal vejledes bedre om de muligheder, der findes i den kommunale styrelseslov
10. Aftal god mødebetjening af kommunalbestyrelsen

Bedre dialog

11. Overvej 5 trin i udviklingen af en god model for dialog
12. Regeringen nedsætter et bredt sammensat udvalg, som skal gennemføre et serviceeftersyn af de lovfastsatte kommunale høringer

Mere dannelse og bedre inddragelse af de unge

13. Tag de unge alvorligt
14. Tilpas ungeinddragelsen til de lokale forhold
15. Mød de unge, hvor de er
16. Træn de unge i demokrati
17. Styrk samarbejdet med organisationer, der repræsenterer unge nydanskere
18. Udarbejd skriftligt materiale om valg målrettet nydanskere

Anbefalinger – der involverer regeringen

Anbefaling nr. 9:

Økonomi- og Indenrigsministeriet skal sammen med KL udarbejde en vejledning for, hvordan borgmestre og menige kommunalbestyrelsesmedlemmer kan aftale spilleregler for det politiske arbejde. Målet er bl.a. at undgå, at borgmestrene sidder for egenhændigt på adgangen til informationer fra embedsværket.

Anbefaling nr. 12:

Regeringen skal nedsætte et udvalg, der skal give de lovfastsatte høringsregler et serviceeftersyn. Målet er at sikre, at høringsreglerne opfylder intentionen med dem: Nemlig, at borgerne kan blive reelt inddraget i lokalpolitikernes beslutninger.

Hvor/hvad er folkeoplysningsvinklen?

I er reelt en del af det hele

MEN

I er ikke blevet nævnt en eneste gang

- **Hvordan vil I sættes på dagsordenen?**
- **Hvordan vil I sætte dagsordenen?**

Spørgsmål?